

Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanunu
Genel Tebliği
(Seri No : 13)

2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesini değiştiren 27.6.1989 tarih ve 375 sayılı KHK. nin 17 nci maddesi ile, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 40 ıncı, maddesinin (b) fıkrasında değişiklik yapan 7.6.1989 tarih ve 369 sayılı KHK.nin 2 nci maddesinin uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermek ve uygulamada birlik sağlamak amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

A- 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 375 Sayılı KHK. İle Değişik 11'inci Maddesi :

1- 2914 sayılı Kanunun 375 sayılı KHK. ile değişik "Ek Ders Ücreti" başlığını taşıyan 11 inci maddesinin 1 inci fıkrası ile, kısmi statüde bulunanlar dahil öğretim elemanlarına haftalık okutmakla yükümlü oldukları ders yükü saati dışında, görev unvanlarına göre Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenecek mecburi ve isteğe bağlı dersler ve diğer faaliyetleri için bu ders ve faaliyetlerin haftalık ders programında yer alması ve fiilen yapılması şartıyla en çok 20 saate kadar ek ders ücreti ödeneceği öngörülmüştür.

Buna göre, Yükseköğretim Kurulunca belirlenen ders ve faaliyetler nedeniyle ek ders ücreti ödenebilmesi için, öğretim elemanlarının zorunlu ders yüklerini tamamlamış olmaları, ders ve faaliyetlerin haftalık ders programında yer almış olması ve programda yer alan sözkonusu ders ve faaliyetlerin fiilen yapılmış olması gerekmektedir.

Ek ders ücretleri öğretim elemanlarının görev unvanlarına göre belirlendiğinden, profesör, doçent, yardımcı doçent, öğretim görevlisi ve okutman olarak ders veren öğretim elemanlarına, işgal ettikleri kadrolara bakılmaksızın unvanları itibariyle öngörülen miktarlar üzerinden hesaplanarak ödenmesi gerekmektedir.

2- Anılan maddenin 2 nci fıkrası ile de, Öğretim elemanlarının teorik derslerle yaptıkları ve yaptırdıkları uygulama, yönettikleri tez, seminer ve doktora çalışmaları ile ara sınavların ne ölçüde ders yükünden sayılacağına Yükseköğretim Kurulunca belirleneceği, ara sınavlar için tespit edilecek ders yükünün beş saati, teorik derslerle diğer faaliyetler için belirlenecek ders yükünün ise bir saati geçemeyeceği, gerek ödemeye esas olmak gerekse ders yükünden sayılmak üzere bu ders ve faaliyetlerin ancak fiilen yapıldıkları haftalar içinde nazara alınacağı ve diğer haftalara aktarılamayacağı öngörülmüştür.

Bu itibarla, ara sınavlar için beş, teorik derslerle fıkrada belirtilen diğer faaliyetler için ise bir saati geçmemek üzere belirlenecek yüklerin, yalnızca bu ders ve faaliyetlerin fiilen yapıldıkları haftalara ait ders yüklerinin tamamlanmasında ve bu haftalara ait ek ders ücreti ödemelerinde nazara alınması, bu faaliyetlerin fiilen yapıldıkları haftalar dışındaki diğer haftalara ait ders yüklerinin tamamlanmasında ve ek ders ücreti ödenmesinde ise dikkate alınmaması gerekmektedir.

3- Anılan Kanunun 11 inci maddesinde yapılan değişiklikle ek ders ücretine ilişkin göstergeler yeniden belirlenmiş olmakla birlikte, anılan KHK. nin geçici 2 nci maddesi ile, 1.7.1989-31.12.1989 dönemine münhasır olmak üzere uygulanmak ek ders ücreti göstergeleri profesörler için 90, doçentler için 75, yardımcı doçentler için 60, öğretim görevlileri ve okutmanlar için 50 olarak ayrıca belirlendiğinden, ilgililere anılan dönem için bu göstergeler

esas alınmak ve 1989 Mali Yılı Bütçe Kanununun (53/C) maddesinde öngörülen artırımlar da dikkate alınmak suretiyle hesaplanacak ek ders ücretlerinin ödenmesi gerekecektir. 31.12.1989 tarihine kadar 1989 Mali Yılı Bütçe Kanununun ek ders ücretlerinin artırımlı ödeneceğine ilişkin hükmü yürürlükte olacağından 375 sayılı KHK. nini geçici 2 nci maddesinde öngördüğü üzere, 2914 sayılı Kanunun 375 sayılı KHK. ile değişik 11 inci maddesinin son fıkrasında belirtilen % 60 zam 1.7.1989-31.12.1989 dönemi için ayrıca uygulanmayacaktır.

4- 11 inci maddenin 4 üncü fıkrasıyla, öğretim elemanlarına teorik dersler dışındaki diğer faaliyetleri için ek ders ücretlerinin yarısı tutarında ödemede bulunulacağı öngörüldüğünden, ilgililere 3 üncü bölümde açıklanan esaslar doğrultusunda teorik ders saatleri için hesaplanan ek ders ücretleri tam, diğer faaliyetleri için hesaplanan ücretler ise % 50 nispetinde ödenecektir.

Öte yandan, ödenecek ders ücretlerinin farklılık arz etmesi ders yüklerinin tamamlanmasında önceliğin teorik derslere mi yoksa diğer faaliyetlere mi verileceği tereddüdünü gündeme getirmektedir. Her ne kadar teorisi olmayan dersin uygulamasının olamayacağı düşüncesinden hareketle teorik derslerin öncelikle ders yükünden sayılması gerekeceği sonucuna varılabilirse de, Kanunda bu konuda bir açıklık bulunmaması nedeniyle öğretim elemanları lehine bir yorumla ders ücretleri % 50 nispetinde ödenen ders ve faaliyetlerin öncelikle ders yükünden sayılması uygun görülmektedir.

5- 11 inci maddenin 3 üncü fıkrasında, öğretim elemanlarına her sınav dönemi için tam ders yaptıkları son ayda okuttukları ek ders saati üzerinden ayrıca ek ders ücreti ödeneceği öngörülmüştür.

Buna göre yarı yıl ve yıl sonu genel sınavları ile bütünleme sınavı dönemlerinde görevli öğretim elemanlarına, ders yükü kadar ders vererek ek ders okutmuş oldukları son aydaki ek ders saati üzerinden ek ders ücreti ödenmesi gerekir. Her ne kadar, 28.8.1984 tarih ve KY-18-115857-9/24651 sayılı (9 Seri No'lu) Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanununun Genel Tebliğinde, sınav nedeniyle ek ders ücreti ödenen aylarda yapılan ek dersler için ayrıca ek ders ücretinin ödenemeyeceği belirtilmiş ise de, anılan maddede 375 sayılı KHK. ile yapılan değişiklikle sınav ücretinin ayrıca ödeneceği öngörüldüğünden, sınav nedeniyle ücret ödenen aylar içerisinde öğretim elemanlarının ek ders vermiş olmaları halinde bu ek dersler dolayısıyla da yukarıda açıklanan 11 inci madde esaslarına göre ek ders ücreti ödenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, yeni düzenleme ile sınavın yapıldığı döneme ait ek ders ücretlerinin sınav ücreti ile birlikte ödenmesine imkan tanındığından, sınav dönemi bir sonraki aya taşsa da ilgililere sadece tek sınav ücreti ödenecektir.

B- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 369 Sayılı KHK. ile Değişik 40 ıncı Maddesinin (b) fıkrası :

2547 sayılı Kanunun 40'ıncı maddesinin değişik (b) fıkrasında;

“Öğretim üyeleri, ihtiyacı olan üniversitenin isteği ve kendi arzusu üzerine ve ilgili yönetim kurullarının görüşü, rektörün önerisi ile Yükseköğretim Kurulu tarafından, istekte bulunan üniversitenin birimlerinde en az bir eğitim-öğretim yılı için görevlendirilebilirler. Ancak Ankara, İstanbul ve İzmir dışında bulunan üniversitelerde bu şekilde

görevlendirilenler, kendi maaş, yan ödeme ve tazminatlarını aldıkları gibi, gittikleri üniversitede de kadrolarıyla ilgili özlük haklarını aynen alırlar...”

denilmektedir.

Bu itibarla anılan fıkraya göre görevlendirilen öğretim üyeleri;

1) Bağılı buldukları yükseköğretim kurumlarındaki aylık ve diğer mali ve sosyal haklarından faydalanmaya devam edecekler,

2) Görevlendirildikleri kurumlarda kadrolarıyla ilgili mali haklardan olan aylık, ek gösterge, taban aylığı, üniversite ödeneği, geliştirme ödeneği gibi aylık ve diğer özlük haklarından ayrıca yararlandırılacaklar; buna karşılık, kadroya bağılı olmayıp şahsa ve olaya bağılı özlük haklarından olan kıdem aylığı, yabancı dil tazminatı, makam tazminatı, aile yardımı ödeneği ile doğum ve ölüm yardımı gibi ödemelerden ise yararlandırılmayacaklardır.

Bu şekilde görevlendirilenlere yapılacak ödemeler belirlenirken ilgililerin (3455 sayılı Kanun hükümleri de göz önünde bulundurulmak suretiyle) kadro unvan ve dereceleri esas alınacaktır.

İlgililere görevlendirildikleri kurumlar tarafından yapılacak ikinci ödemelerden tasarrufu teşvik kesintisi yapılmayacak, gelir vergisi ise indirimsiz olarak hesaplanacaktır. Bu ödemelerden T.C. Emekli Sandığına kesenek ve kurum karşılığı da kesilmeyecektir.

Bilgilerini ve uygulamanın yukarıda yapılan açıklamalara göre yapılmasını rica ederim.